

Grundskolan: elever per 15 oktober 2013

UF0104

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförts och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration.....	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	7
1.1.5	Referenstider	7
1.2.	Fullständighet.....	7
B.2	Tillförlitlighet.....	8
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	8
2.2	Osäkerhetskällor.....	8
2.2.1	Urval.....	8
2.2.2	Ramtäckning	8
2.2.3	Mätning	8
2.2.4	Svarsbortfall	9
2.2.5	Bearbetning	9
2.2.6	Modellantaganden	10
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	10

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	<i>10</i>
3.1	Frekvens	10
3.2	Framställningstid	10
3.3	Punktlighet	10
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	<i>10</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden	10
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	10
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	10
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	<i>11</i>
5.1	Spridningsformer	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Upplysningstjänster	11

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Skolväsende och barnomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skolverket
Postadress: 106 20 Stockholm
Besöksadress: Fleminggatan 14
Kontaktperson: Christina Sandström
Telefon: 08 – 52 73 33 38
Telefax: 08 – 24 44 20
E-post: fornamn.efternamn@skolverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostersgatan 23
Kontaktperson: Tobias Toom
Telefon: 019 – 17 65 41
Telefax: 019 – 17 70 82
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Skolhuvudmän har skyldighet att lämna uppgifter enligt Skolverkets föreskrifter SKOLF5 2011:142, senaste ändring 2014:46.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning. Primärmaterial (datafiler) behålls i 2 år.

A.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering föreligger.

A.10 Syfte och historik

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolsektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Insamlingen av uppgifter om elever på grundskola bidrar till att ge en samlad bild av elevernas grundskoleutbildning och möjliggör redovisningen av antal och andel elever utifrån ett flertal frågeställningar till exempel hur många som deltar i modersmålsundervisning. Även uppgifter över skolformerna förskoleklass och sameskola ingår i denna uppgiftsinsamling.

Uppgifterna rörande elever i grundskolan har samlats in på likartat sätt sedan 1995. Under åren 1992 – 1994 samlades uppgifterna in på ett tämligen likartat sätt. Insamlingen av elever med annat modersmål än svenska (hemspråk) skedde då separat. Tidigare gjordes insamlingen på annat sätt av Skolöverstyrelsen. Uppgifter om elever i förskoleklass och barn i fritidshem med samma rektor som en grundskola tillkom i insamlingen 1999.

Från och med hösten 2008 lämnas elevuppgifter på individnivå för samtliga kommunala skolor och för nästan alla fristående skolor. Elevuppgifter för fristående skolor med konfessionell inriktning samt sameskolor lämnas på gruppnivå.

Uppgifter om elever med annat modersmål än svenska samlas in på gruppnivå för samtliga skolor.

A.11 Statistikanvändning

Uppgifterna från registret över grundskolans elever per 15 oktober används av Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken), Utbildningsdepartementet och skolmyndigheter. Därutöver använder skolor, kommuner, företag, forskare och massmedia uppgifterna. Uppgifterna i registret används även till den internationella uppföljningen.

A.12 Uppläggning och genomförande

Insamlingen av uppgifter om elever i grundskolan är en totalundersökning med SCB:s register över skolenheter som ram. Undersökningen görs årligen och avser elever i förskoleklass och grundskola från kommunala så väl som fristående skolenheter samt sameskolor. Information sänds ut till kommunala kontaktpersoner samt till fristående skolor.

Totalt är det drygt 1 300 uppgiftslämnare som lämnat uppgifter för ca 4 800 grundskolor och ca 3 700 skolor med förskoleklass. Antingen gör uppgiftslämnaren ett uttag ur sitt elevregistreringssystem och skickar filerna till SCB eller lämnar uppgifterna i ett Exceldokument via internet. Skolor som endast ska lämna uppgifter på gruppnivå kan endast använda sig av det senare alternativet. Uppgifterna läses sedan in i databasen. När inläsningen är klar får uppgiftslämnaren omedelbar respons, dels med antalet inlästa poster och dels med en eventuell fellista att åtgärda.

A.13 Internationell rapportering

Statistik över elever i grundskola och förskoleklass används inom SCB:s internationella rapportering av utbildningsindikatorer till Eurostat och OECD och sker årligen.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Stödåtgärder kommer att samlas in på individnivå förutom för same- och konfessionella skolenheter från och med hösten 2014.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.

(4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.

(5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

I SCB:s MIS 2001:1 *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik* ges generella beskrivningar och definitioner av SCB:s kvalitetsbegrepp och de olika kvalitetskomponenterna, se SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Insamlingsobjekt utgörs av aktiva grundskolor och sameskolor samt förskoleklasser.

Observationsobjekt är elever i förskoleklass, grundskola och sameskola.

Undersökningens population omfattar elever i samtliga grundskolor samt skolenheter med förskoleklass.

Kommunerna ska även rapportera antal elever i förskoleklass och antal elever i fritidshem som inte har samma rektor som en grundskola. Statistiken över elever i fritidshem publiceras separat.

1.1.2 Variabler

Insamlingsvariabler

Uppgifterna till registret över elever i grundskola och förskoleklass per 15 oktober samlas dels in på individnivå och dels på gruppnivå. Uppgifter gällande modersmål samlas in via gruppinsamlingen för alla skolor, medan övriga uppgifter samlas in enligt följande:

Individinsamling

- Elevens personnummer
- Skolenhetskod
- Skolnamn
- Verksamhetsform (grundskola alt. förskoleklass)
- Årskurs (0 om förskoleklass)
- Klassbeteckning
- Notering om eleven går i fritidshem eller inte. I förekommande fall ska notering finnas om fritidshemmets skolenhetskod, namn och avdelningens namn.

För elever i årskurserna 1-9 ska dessutom uppgift finnas om eleven läser modernt språk som elevens val samt elevens eventuella språkval (modernt språk eller alternativ till modernt språk).

Gruppinsamling

- Antal elever i grundskolan fördelat på årskurs och kön
- Antal elever i förskoleklass efter ålder och kön
- Moderna språk inom ramen för språkval per språk och kön (ej förskoleklass)
- Alternativ till moderna språk inom ramen för språkval per språk, kön och årskurs (ej förskoleklass)
- Moderna språk inom ramen för elevens val per språk, kön och årskurs (ej förskoleklass)
- Ålder i årskurs 1
- Hemkommun för elever som är folkbokförda i annan kommun än förskoleklassen/grundskolan (pendlande elever)

Elever med annat modersmål än svenska (gruppinsamling)

Grundskola:

- Antal berättigade till undervisning i annat modersmål än svenska fördelat på årskurs, språk och kön
- Antal deltagare i undervisning i annat modersmål än svenska fördelat på årskurs, språk och kön
- Antal deltagare i undervisning i annat modersmål än svenska utanför schema fördelat på årskurs, språk och kön
- Antal deltagare i undervisning i svenska som andraspråk fördelat på årskurs, språk och kön

Förskoleklass:

- Antal elever som har annat modersmål än svenska fördelat på språk och kön
- Antal elever som får stöd i annat modersmål än svenska fördelat på språk och kön

Variabler i statistiken

Den officiella statistiken redovisas med hjälp av motsvarande variabler som redovisas under *Gruppinsamling* och *Elever med annat modersmål än svenska* ovan.

1.1.3 Statistiska mått

Statistiska mått är antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått såsom maximum, minimum, median och kvartiler.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupper:

- Riket
- Län
- Kommun (endast kommunal huvudman)
- Kommungrupp (endast kommunal huvudman)
- Skolhuvudman
- Skolenhet
- Kön
- Årskurs
- Svensk/utländsk bakgrund
- Föräldrarnas högsta utbildningsnivå
- Inriktning (endast fristående huvudman)
- Deltagande i moderna språk – Språkval/Elevens val
- Språkval

1.1.5 Referenstider

Statistiken avser elever i förskoleklass och grundskola med mättidpunkt måndagen den 15 oktober 2013.

1.2. Fullständighet

Statistiken ingår som en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem. Den ger en god bild av antalet elever i grundskolan, deras språkval samt behörighet till och deltagande i modersmålsundervisning. Betyg i årskurs 6 samt slutbetygen däremot samlas in och redovisas i statistiken *Grundskolan: betyg i årskurs 6 (UF0132)* samt *Grundskolan: slutbetyg (UF0101)*. Resultaten på de nationella proven i grundskolan samlas in och redovisas under *Grundskolan: Ämnesprov årskurs 3 resultat (UF0125)*, *Grundskolan: Ämnesprov årskurs 6 resultat (UF0129)* samt *Grundskolan: Ämnesprov årskurs 9 (UF0116)*.

Utöver publicerad statistik kan SCB utföra specialbearbetningar av enbart primärmaterial och/under vissa förutsättningar, tillsammans med andra individregister.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Grundskoleinsamlingen är totalundersökning med SCB:s register över skolenheter som utgångspunkt. Den allmänna bedömningen är att såväl registret som den statistik som publiceras håller hög kvalitet. Svartsbortfall, i form av objektbortfall (se 2.2.4), förekommer till viss del och kan i enstaka fall leda till små skevheter på kommunnivå. Övriga osäkerhetskällor anses ha ytterst liten påverkan på undersökningens tillförlitlighet.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken är totalräknad och därmed är inte statistiken påverkad av urvalsosäkerheter.

2.2.2 Ramtäckning

Skolregistret, som utgör insamlingsramen för undersökningen, beräknas ha ytterst små täckningsfel och uppdateras kontinuerligt allt eftersom undersökningen pågår. Samtliga grundskolor i skolregistret som hade markering om att de skulle ha elever i förskoleklass och/eller grundskola ingår i insamlingen. Se vidare avsnitt 1.1.1. *Objekt och Population*. Undersökningens målpopulation omfattar samtliga förskoleklass- och grundskoleelever. Rampopulation är därmed de elever som rapporteras av skolenheterna i insamlingsramen.

Viss **undertäckning** vad gäller antalet elever som är berättigade till undervisning i annat modersmål än svenska misstänks förekomma. Det beror på att uppgiftslämnarna kan ha bristande kännedom om de faktiska förhållandena. Inga studier har gjorts på denna undertäckning, men den antas omfatta ett fåtal elever och ha försumbar påverkan på statistiken.

Viss **övertäckning** antas bestå av enstaka särskoleelever (elever som är integrerade i grundskolan) felaktigt kan ha rapporterats som grundskoleelever fastän särskolan är en egen skolform. Detta har dock marginell inverkan.

2.2.3 Mätning

Uppgiftsinsamling sker via filinläsning där uppgiftslämnarna själva läser in sina filer. Filerna skapas antingen genom ett uttag ur kommunernas elevregistreringssystem eller genom att uppgiftslämnarna själva registrerar uppgifterna i ett Excelformulär och skickar in det via internet. Den fortsatta hanteringen är identisk oavsett inlämningsätt.

Uppgifter från de ca 70 fristående skolorna samt sameskolorna lämnas elektroniskt då uppgiftslämnarna själva registrerar sina uppgifter via internet. De har där också möjlighet att omedelbart granska sina inlämnade uppgifter.

De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner eller lämnar ofullständiga uppgifter. Det finns dock kontroller för tvingande uppgiftslämning för vissa variabler och kontroll för giltig språkkod, vilket gör att dessa mätproblem minimeras. Inga formella studier har gjorts för att närmare kvantifiera osäkerheter som uppstår till följd av mätfel, men dessa anses ändå vara mycket små

2.2.4 Svarsbortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt är det frågan om **objektsbortfall**; saknas enbart vissa värden, handlar det om **partiellt bortfall**.

För statistiken över elever i grundskolan förekommer **objektsbortfall** trots att skolhuvudmän är skyldiga att lämna uppgifter enligt Skolverkets föreskrifter.

Uppgifter om elever från 14 skolenheter lämnades *inte* in till årets insamling.

Partiellt bortfall förekommer endast för bakgrundsvariabler på de elever som har tillfälliga personnummer eller skyddad identitet. För dessa elever går inte matchning att göra mot t.ex. RTB eller Utbildningsregistret. Totalt uppgick dessa elever till drygt 5800 i årets insamling. Dessa elever klassas som att ha svensk bakgrund samt redovisas inte alls i statistiken för föräldrarnas utbildning.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För statistiken över grundskolans elever sker maskinell granskning för ett flertal variabler genom en webbenkät samt textfiler i samband med registrering. För att uppgifterna ska skickas in måste uppgiftslämnaren rätta samtliga flaggade fel.

Misstänkta systematiska felaktigheter rättas efter kontakter med uppgiftslämnarna. När allt material kommit in görs ytterligare kontroller på individ-, skol- och kommunnivå. Exempel på kontroller är dubblettkontroller och rimlighetskontroller samt granskning mot föregående års individfiler och aggregerade gruppstatistiktabeller samt kontroll mot registret över elever i gymnasiet.

Bakgrundsuppgifter för eleven och de biologiska föräldrarna hämtas från registret över totalbefolkningen. Uppgifter om de biologiska föräldrarnas högsta avslutade utbildningsnivå hämtas från utbildningsregistret.

Bearbetningsfel är fel som beror på den ”mänskliga faktorn”, t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den ”mänskliga faktorn”, både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

2.2.6 Modellantaganden

Inga andra modellantaganden görs än den metodik som redovisats ovan.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått för slumpmässiga urvalsfel (vanligen 95-procentiga konfidensintervall) beräknas inte eftersom det är en totalräknad undersökning. Inte heller några andra osäkerhetsmått beräknas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Årlig mätning per 15 oktober eller närliggande vardag.

3.2 Framställningstid

Statistiken tar ca 5 månader att framställa.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för serien Sveriges officiella statistik, www.scb.se.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Då uppgiftsinsamling på individnivå infördes 2008 finns endast jämförbar statistik för dessa skolor och uppgifter från och med detta år. De gruppinsamlade uppgifterna var dock identisk för tidigare år. Se avsnitt *1.1.2 Variabler* för information om individ- respektive gruppinsamling. På aggregerad nivå finns det ungefärligen jämförbar statistik fr.o.m. 1992 och från 1995 helt jämförbar statistik när det gäller grundskoledelen. Uppgifter om elever i förskoleklass samt barn i fritidshem med samma rektor som en grundskola finns från 1999.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Samtliga grupper under *1.1.4 Redovisningsgrupper* är jämförbara.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Viss sammanvändbarhet kan finnas med statistiken över barn och personal i fritidshem per 15 oktober (UF0124), statistiken över grundskolans ämnesprov (UF0116, UF0125, UF0126) och grundskolans slutbetyg (UF0101). Eftersom det delvis finns personnummer i statistikens grundregister finns det även möjlighet att samköra registret över elever i grundskolan med andra individregister och skapa ny statistik. Se SCB:s webbplats för ovannämnd statistik på www.scb.se/XXXX där XXXX motsvarar respektive kod inom parentes, t.ex. UF0101.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Publikationer samt tabeller finns på Skolverkets webbplats: www.skolverket.se

Elevstatistiken publiceras i Skolverkets olika publikationsserier, t.ex. ”Barn, elever och personal - Riksnivå 2014. Sveriges officiella statistik om förskola, fritidshem, skola och vuxenutbildning”. Publikationerna finns också tillgängliga på Skolverkets webbplats. Uppgifter gällande elever i grundskolan för åren 1997 – 2006 finns på SCB:s webbplats i Statistikdatabasen. För läsåret 1993/94 och tidigare år finns elevstatistik publicerad i SCB:s ”Statistiska meddelanden”, serie U40. Elevstatistiken finns även i ”Statistisk Årsbok” och i ”Utbildningsstatistisk Årsbok” som utges av SCB.

SCB publicerar elevstatistik i publikationerna ”Statistisk Årsbok” och ”Utbildningsstatistisk Årsbok”.

5.2 Presentation

Statistiken presenteras som Excel-tabeller med flikar med information om definitioner. Dessutom kan användare själv skapa tabeller från webbdatabasen Jämförelsetal www.jmftal.artisan.se, där man själv väljer tabellutformning utifrån ett antal variabler, t.ex. antal elever i huvudmannens skolor.

I publikationerna enligt avsnitt 5.1 *Spridningsformer* presenteras statistiken som tabeller och diagram med kommenterande och analyserande text till.

5.3 Dokumentation

Ingen övrig dokumentation finns tillgänglig utöver denna *Beskrivning av statistiken*.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar kontakta Skolverket, tfn: 08-52 73 32 00 växel, e-post: skolverket@skolverket.se

För information om specialbearbetningar av primärmaterial kontakta Statistiska centralbyrån: Tobias Toom, tfn 019 - 17 65 41, fornamn.efternamn@scb.se